

Ágyhoz szíjazva*

– Pisilni kell, pisilni kell – nyöszörög a fehér kényszerzubbonyal az ágy lábrácsához kötözött fekete hajú, tizenhat éves forma lány. Egy stokin ül, karjai keresztben a mellére szorítva, emiatt a fejét sem tudja teljesen fölemelni. A lábai iksz alakban ki vannak fordulva, hosszú, fekete szőrszálak borítják a combjait, a könyöktől csupasz alkarját. Nyöszörög és folyik a nyála. A francba, dűnnyögöm magamban, miközben anyám zokniját keresem a besüppedt szivacsmatracú ágyban, és próbálok úgy tenni, mintha nem látnék, nem hallanék.

Anyám a folyosón ül egy ugyanolyan fehér stokin, mint a lány, hátával az avasvajszínű falnak dőlve, és a semmibe mered. Előző nap éjszaka hoztam be a mentővel, mert nekiment az apámnak, ökölrel ütötte az arcát, fejét, összekarmolta a kezét, amikor le akarta fogni. Apám ilyenkor igyekszik leszorítani az ágyra vagy a szőnyegre, anyám meg torka szakadtából üvölt, de apám nem engedi el, mert tudja a kifárasztás (ezt a kifejezést használja), az egyetlen mód a dühroham lecsillapítására. Mindketten elmúltak már nyolcvan évesek, több mint ötven éve házasodtak össze. Anyámnak tizenöt éve agyérgörcse volt, részlegesen elvesztette beszédképességét, elfelejtett főzni, késsel akar fésülni, és aminek nem tudja a nevét, azt vagy babnak vagy disznónak mondja. Például a minden reggel pontban fél nyolckor a szomszédos négyemeletes ház tetején helyet foglaló varjakat.

– Miért volt ennyire sürgős? Nem bírták volna reggel behozni? – érdeklődik nem is palástolt cinizmussal az ügyeletes doki. Kopaszodó, pirospozsgás arcú fiatalember, talán még harminc sincs. – Megáll az ész, antidepresszánsokat adtak a maga anyjának az idegosztályon azok a... – fakad ki a számítógép képernyőjét vizslatva az orvos. – Nem csoda, hogy felpörgött a mama – teszi hozzá fejét csóválva. De szerinte anyám baja megfelelő gyógyszerekkel jól kezelhető, fölösleges kórházban tartani. – Ha dühöng, hát dühöng, majd abba hagyja – így a doki.

– Ezt most komolyan mondja? – kérdezem tőle. – Közelről kellene nézmem, hogy a begőzölt anyám, akinek ilyenkor ringlispílként forognak a szemei, meg a szívbeteg apám megölik egymást?! Vagy taglózzam le anyámat, mint egy nyulat?

Az előző alkalommal, amikor apámra támadt az anyám, mesélem a pszichiáternek, mire megérkezett a mentő, anyám egy szál hálóingben, mezítláb kiszökött a lakásból. A mínusz öt fokban a mentősök találták meg a lakótelep játszóterén.

Anyám képtelen megbocsátani apámnak, hogy ő a betegebb, hogy ő az, aki ápolásra szorul, és nem fordítva. Paranoiásan féltékeny rá, aki szerinte a kurvákhoz viszi az ő pénzét. A „gyanút” anyám agyába még betegsége elején ültette el a házukban lakó özvegy, rosszindulatú varrónő, akihez korábban át szokott menni beszélgetni. Apám szívbeteg, kurvákhoz nem jár, ellenben főz, mos, takarít, megméri anyám vérnyomását, beadja neki a gyógyszereket. Felesége kedvéért egyetlen

* A Szerző az alábbi elbeszélésével a 2006-os Mikszáth-pályázaton könyvjutalomban részesült.

szórakozásáról, a péntek délutáni nyugdíjas ultipartiról is lemondott. A háziornosnő és asszisztensnője csodálják, hogy milyen szép rendet tart a lakásban. Anyám meg akarja ölni azt a kurvát, vagyis a háziornosnőt, mert az a bolondok házába akarja őt vitetni. Apám persze el van keseredve, és hiába tudja, hogy anyám beteg, képtelen elviselni, ahogy mondani szokta, az ellene folytatott *rágalomhadjáratot*. Ha már nem bírja tovább, akkor hív föl engem. Ilyenkor autóba vágom magam vagy vonatra szálllok és meg sem állok hazáig, aztán én viszem be anyámnak az ételt és a gyógyszert, amit az apámtól nem fogad el. Amikor anyám velem is szembe fordul, nem hajlandó enni, bevenni a gyógyszereket, akkor következik a kórház. A női pszichiátria zárt osztálya. A Zárt Elme, ahol csöngetés után kulccsal nyitják az ápolónők a szivaccsal kipárnázott fekete műbőr ajtót.

– Pisilni kell, pisilni kell – nyöszörög a fekete hajú kényszerzubbonyos.

– A kurva életbe – csúszik ki halkan a számon, amikor látom, ahogy a kikötött lány vizelete a műanyag padlóra csorog, tócsává gyűlik. Az előbb már szoltam a nővéreknek az ügyeleti szoba intenzívre néző üvegablakán át. A szőke, telt keblű, harmincas ápolónő, éppen írt valamit és szemével intett, hogy vette az adást. Aztán hosszú percek teltek el, a lány már nyüszített, mint egy csapdába szorult állat, de nem segített rajta senki. Fogalmam sincs, mit kéne csinálni. Nézem az ablak melletti ágyon a keresztre szögelt Krisztus pózában fekvő, fejét ide-oda dobáló nőt, akit a csuklóira csatolt szíjjal rögzítettek az ágyhoz.

– Engedjenek el! Engedjenek el! Rohadt gyilkosok! – üvölti olykor torka szakadtából a kifeszített. Anyám váltig állította, amikor délután bejöttem hozzá, hogy ez a nő, akit most bőrkarpereccel bilincseltek fekvőhelyéhez, reggel megverte, igaz, ő is behúzott neki a gyomrába egyet. Közben bejön a nagy mellű nővér, feltörli a vizeletet, és kicseréli a bugyit a lányon. Minden hiába, a kényszerzubbonyos teremtés tovább nyöszörög, lecsuklik a feje és a szájából, mint az ökörnyal, hosszú, vékony váladékszál indul a padló felé, ám mielőtt leérne, néhány centiméterre a földtől imbolyogva megáll.

– Bácsi, maga ennek a néninek az apukája? – áll meg mellettünk, miközben anyám lábára húzom a zoknit, egy rövidre nyírt, gesztenyebarna hajú, szelíd szemű, lila szabadidőruhás cigánylány. Arra kér, hogy ha Vértesacsa felé megyek, legyek szíves, vigyem haza, ha addig nem jönne érte az apukája.

– Itt mindig kiabálnak, nagyon beteg vagyok – válaszolja anyám, amikor azt kérdezem tőle, hogy érzi magát.

A folyosón egy hosszú barna hajú hálóinges asszony csigalassúsággal jön-megy fel-alá, akár egy kísértet. Nem szól senkihez, nem néz senkire. Annál sebesebben rója a hosszakat egy mezítlábas nő. Farmer ingje hasig kigombolva, kirojtosodott, csöppnyi farmershortjából kétoldalt elő göndörödik dús fanszőrzete.

– Én egy amerikai színésznő vagyok meg pszichiáter, de van sebész szakvizsgám is – mondogatja elszántan.

– Nővéreke, nővéreke, menstruálok, adjon vattát! – veri az ápolói szoba ajtaját egy majd kétméteres óriásnő. Szétnyílt fürdőköpenye láttatni engedi hatalmas, alácsüngő melleit, nemi szervét. Félelmetesen viaszfehér arcával, vállát verdeső zsíros, festett fekete hajával úgy néz ki, mint Alice Cooper, csak a boa constrictor hiányzik a nyakából. Az ápolónők persze a fülük botját sem mozgatják.

Az óriásnő odasétál hozzánk, cigarettát kér tőlem, mire én sokadszorra ismétlem el, hogy sajnos nem tudok adni, mert nem dohányzom. El is határozom, hogy legközelebb

hozok magammal egy pakli cigit. Kérdés persze, hogy mit szólnak majd ehhez a nővérek, ha észreveszik. Megfigyeltem, hogy a cigaretta itt kiváltságnak számít, a betegeknek hosszasan kell könyörögniük egy-egy szál spangliért. Ofélia is elcsoszog előttünk, a derékig érő hajú mindig mosolygó alvajáró, akit úgy szoktak fésülgetni a többiek, mint egy hajasbabát. Még a nyáron egyszer odaadtam neki az apró kockákra vágott görögdinnyét, amit anyám nem volt hajlandó megenni, de mire közbeléphettem volna, társnői elhappolták Ofélia elől a csemegét.

Anyám a WC-papírt, a szappant, a fogkefét, fogkrémet, fésűt, sőt még a vizes törülközőt is a párnája alatt őrzi. Mindannyiszor magyarázza, hogy ne hagyjak az éjjeliszekrényen enni vagy innivalót, amikor elmegeyek, mert ellopják.

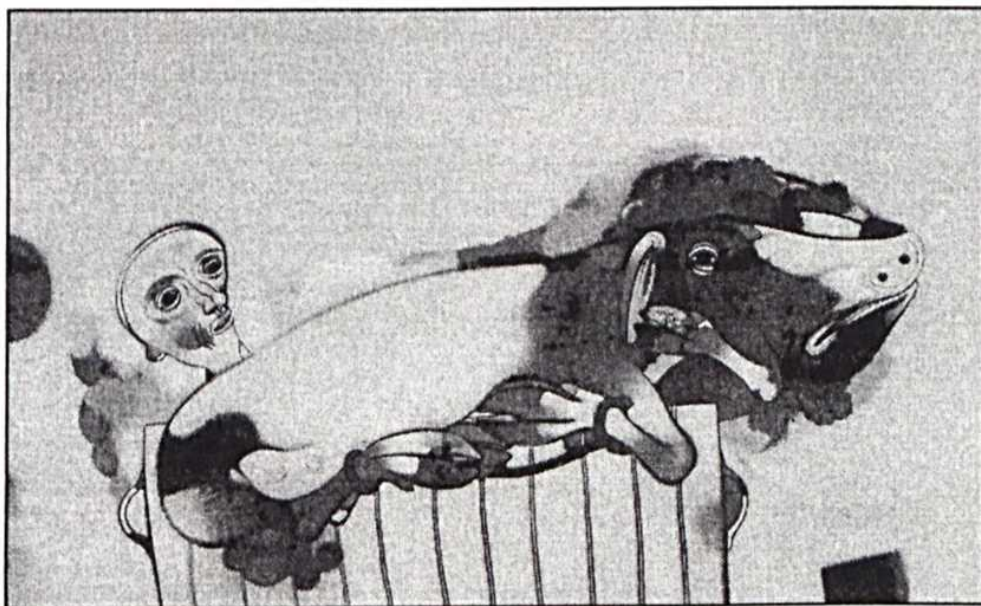
– Nem azért hordom a mutternek a banánt meg a narancsot, hogy mások zabálják meg! – fakadt ki pár napja a jelenlétemben az ügyeletes nővérnek egy kopott, bordó munkaoverallos férfi.

– Ketten vagyunk az egész osztályon, nem tudunk mindenki ágya mellett őrt állni – replikázott sértődötten az ápolónő.

– Tömik őket, mint a libákat, ha nem akarnak enni – mesélem otthon az apámnak.

Az anyám melletti ágyon egy, az anyámnál valamivel fiatalabb néni feküdt, nyitott szemmel bámulta a plafont, nem beszélt, semmire nem reagált. A férje meg a lánya járt be hozzá, többször találkoztam velük. Ültek az ágyán, kiskanállal krémest vagy pépesre összetört banánt próbáltak óvatosan a szájába erőltetni. A nővérek nem szoktak ennyit vacakolni. Egyszer, amikor ebédidőben mentem be a kórházba, láttam, ahogy az egyik ápolónő etette a néma nénit. Bal keze ujjáival szétfeszítette a száját, a másikban lévő krumplipürétől púpos kanalat pedig úgy nyomta bele, hogy csak a kanál nyele látszott ki. Anyámat hiába ijesztgettem, hogy egyen, mert ha nem, őt is megtömi valamelyik főnéni, ő csak a vállát vonogatta és egyre csak azt ismételte, hogy nem tud enni, úgyhogy most infúzióval táplálják.

– Bácsi, van már négy óra? – kérdezi öt percenként a lila dzsoggingos cigánylány. – Négy órakor jön értem az apukám. Tudja, miért nem sétálok a folyosón? – vigyorog rám őzike szemével. – Mert akkor azt hiszik rólam, hogy bolond vagyok.

Földi Péter: *Disznó a mázsán* (a 29. Salgótarjáni Tavaszi Tárlaton a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata nagydíjazottja)